

Opmerkelijke terugmeldingen van Nederlandse Grauwe Ganzen

In de afgelopen jaren zijn grote aantallen Grauwe Ganzen van halsbanden voorzien (o.a. SOVON-Nieuws 22[3]: 9 en 23[3]: 14). Aflezingen laten zien dat de meeste ganzen voornamelijk in de directe omgeving van de ringplek blijven. Over deze vooral plaatselijke bewegingen is onlangs een artikel verschenen in Ornis Svecica (zie 'Recent geschreven' op blz. 23 van dit nummer). Er zijn echter opmerkelijke uitzonderingen op deze regel.

Eén van deze bijzondere ganzen is 'JUR', in 2004 in de Ooijpolder bij Nijmegen geringd als jong mannetje. Tot in het volgende voorjaar werd hij met zijn ouders geregeld in de Ooijpolder en directe omgeving gezien. Toen verdween hij om vervolgens in het najaar van 2005 op te duiken bij Hamburg in Noord-Duitsland. Dat was al bijzonder voor een Ooijpoldergans, maar nog opmerkelijker was dat hij na een langere periode zonder aflezingen in de winter 2007/08 ineens opdook in de buurt van Oosterwijk in Noord-Brabant, en in het najaar van 2008 zelfs in de Coto de Doñana in het zuidwesten van Spanje! Ook daarna was het weer een tijdje stil en de verwachtingen waren natuurlijk hooggespannen: waar zou hij nu weer tevoorschijn komen? Dat was in najaar 2009 in het oosten van Duitsland. Daar wordt hij ook vanaf 23 september 2010 weer gezien en hij zit nu bijna in Polen. Zowaar een sterk staaltje voor een Grauwe Gans uit een populatie waarin de meeste vogels tijdens hun hele leven nauwelijks verder dan 10 km vanaf de ringplek worden gezien (zie o.a. De Mourik 2009[3]: 107-114). Twee andere voorbeelden van Ooijpolderganzen die grotere afstanden afleggen zijn KHT (in 2008 als volwassen mannetje geringd) en NAT (in 2009 als jong mannetje geringd). Beide zijn de Rijn stroomopwaarts gevolgd: KHT tot in het Ruhrgebied (60 km) en NAT bij Mainz (250 km).

Ook ganzen uit het stedelijk gebied houden zich niet altijd aan de veronderstelling dat het hier enkel om standvogels gaat. Niets blijkt minder waar te zijn. Vooral ganzen uit Zutphen blijken grote omzwervingen te kunnen maken. Daar ringden we voor het eerst in juni 2010. Vogel FKZ blijkt nu op en neer te vliegen tussen Zutphen en het Duitse Kleve en Xanten, ruim 50 km uit elkaar gelegen. Een andere vogel, FZT, werd in het najaar waargenomen bij Leer in Noord-Duitsland en verscheen in de loop van de winter weer in het vertrouwde park in Zutphen.

Een andere Grauwe Gans die zo mogelijk een nog opmerkelijker trekbeweging laat zien is Y66. Deze vogel werd op 22 juni 2009 als adult vrouwtje geringd bij de Reeuwijkse

Plassen in Zuid-Holland. Tot en met maart 2010 werd ze hier regelmatig gezien. Je zou zeggen: een typische broedvogel die zelden verder dan enkele kilometers van haar broedplek komt. Dat bleek echter totaal anders te zijn. In september 2010 verscheen ze opeens langs de Matsalu Baai in Estland en werd nota bene afgelezen door een geëmigreerde Nederlander: Trinus Haitjema. In september 2010 werd ze er drie keer gezien tussen de Kraanvogels en Taigarietganzen. De vraag is waar ze nu tevoorschijn gaat komen. Dat Reeuwijkse vogels niet alleen naar Estland vliegen, maar eigenlijk vooral naar Engeland gaan, is nog frappanter. Van alle ganzenpopulaties waarin geringd werd is er, behalve van de Scheelhoek langs het Haringvliet, geen enkele waarvan vogels naar Engeland overstaken. Van de 33 vogels die in 2009 bij Reeuwijk werden geringd ging er dus één naar Estland, maar er gingen er zelfs zeven naar Engeland. Deze vogels verblijven allemaal in Norfolk in het kustgebied bij Cley-next-the-Sea.

Zulke vliegbewegingen worden duidelijk doordat een groeiend aantal waarnemers in heel Europa hun aflezingen van ringen van ganzen invoert op de website www.geese.org! Op deze site staan inmiddels meer dan anderhalf miljoen aflezingen van geringde ganzen en zwanen.

Berend Voslamber

Niet alle Grauwe Ganzen blijken zo trouw aan de geboortestreek als de regel voorschrijft.
Foto's: Paul Collins & Berend Voslamber

Nieuwe voorzitter vereniging SOVON

Nadat Hans van Dord acht jaar SOVON-voorzitter was geweest, nam Louis Dolmans gedurende ruim een jaar de voorzittershamer over. Zodoende hadden we even tijd om een geschikte nieuwe voorzitter te zoeken. Deze hebben we afgelopen december gevonden in de persoon van Roelof ten Doesschate. Roelof is een gepensioneerd directeur uit de gezondheidszorgsector en heeft een ruime bestuurlijke ervaring. En natuurlijk een meer dan gemiddelde belangstelling voor vogels en vogelonderzoek!

Naast Louis Dolmans hebben we ook afscheid genomen van twee andere bestuursleden: Adrie Hottinga en Guus Durville. Het bestuur is bezig met het zoeken naar verdere versterking en verwacht binnenkort weer op volle sterkte te zijn. Adrie, Guus en Louis worden hartelijk bedankt voor hun inzet voor de vereniging SOVON!